

Protokół

31 posiedzenia, 5 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 14. Września 1888.

Początek o godzinie 11 minut 35.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski. Obecnych posłów 103.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagają posiedzenie i oznajmia, że protokół 30. posiedzenia złożonym jest do przeglądu w biurze sejmowym.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 14. Września b. r. od Nr. 1277 do Nr. 1278 włącznie.

Petycję do l. 1277 przydzielono komisji szkolnej, petycję zaś l. 1278 komisji budżetowej.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest sprawozdanie komisji prawniczej z przedłożenia Wydziału krajowego o petycyi Zwierzchności gminnej Chyrowa względem wydzielenia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starejsoli, i c. k. Starostwa w Staremieście a przyłączenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Dobromilu.

Sprawozdawca poseł Rybicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nad petycją gminy

Chyrowa o przeniesienie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Starejsoli do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dobromilu, przechodzi do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z przedłożenia Wydziału krajowego o petycyach gmin i obszarów dworskich Trójcy, Łodzinki górnej i dolnej, Jamny górnej i dolnej w sprawie przeniesienia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy i c. k. Sądu obwodowego w Sauoku do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dobromilu i c. k. Sądu obwodowego w Przemyślu.

Sprawozdawca poseł Rybicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z W. Ks. Krakowskiem, nad petycyami gmin i obszarów dworskich: Trójcy, Łodzinki górnej i dolnej, Jamny górnej i dolnej, przechodzi do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycyi gminy i obszaru dworskiego w Jureczkowej, względem przeniesienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dobromilu.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z 11. Czerwca 1868 (Nr. 59 D. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznym będzie dla dobra gminy i obszaru dworskiego w Jureczkowej, aby miejscowość ta przeniesioną została z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy i okręgu c. k. Sądu obwodowego w Sanoku a przydzieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dobromilu i c. k. Sądu obwodowego w Przemysłu.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycji gmin Łagiewniki, Borek Fałęcki i Jugowice względem wyłączenia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Skawinie, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podgórzu.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi, wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w myśl ustawy z dnia 11. Czerwca 1868 r. (Nr. 59. Dz. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożądanym byłoby dla dobra gmin Łagiewniki, Borek Fałęcki i Jugowice, aby z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Skawinie wyłączone i do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podgórzu przyłączone zostały.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycji gminy i obszaru dworskiego w Torskiem, względem przeniesienia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Zaleszczykach do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Tłustem.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z 11. Czerwca 1868. (nr. 59. D. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznym będzie dla

dobra gminy i obszaru dworskiego w Torskiem, aby wyłączono je z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Zaleszczykach a przydzielono do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Tłustem.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji bankowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany statutu Banku krajowego w dziale pożyczek komunalnych, tudzież uzupełnienia postanowień w dziale hipotecznym.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku w projekcie statutu a mianowicie w §. 1. ustępie 4. wierszu drugim w miejsce wyrazu „drugiej“ ma być „następnych“, przedstawia następujący projekt do zmiany statutu Banku krajowego:

P r o j e k t

do zmiany statutów Banku krajowego.

1.

§. 3. ustęp B. statutu Banku krajowego zostaje uchylony w dotychczasowym brzmieniu i ma brzmieć jak następuje:

B. Oddział komunalny obejmuje udzielanie pożyczek gminom i powiatom, spłacalnych ratami. Pożyczki te udzielane będą w obligacjach komunalnych, wydawanych do wysokości udzielanych pożyczek.

Sejm krajowy ustanawia, do jakiej wysokości wolno Bankowi wydawać obligacje komunalne. Obecnie postanawia się, że każdoczesny obieg obligacyj komunalnych nie może łącznie przekraczać kwoty 5,000.000 (pięciu milionów) zł. a. w. imiennej wartości.

Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań, wypływających z wydania obligacyj komunalnych pierwszej i następnych emisji, w ten sposób, iż regularną opłatę procentów i spłatę kapitału posiadaczom obligacyj komunalnych poręcza w pierwszym rzędzie specjalny fundusz rezerwowy, utworzony dla obligacyj komunalnych, następnie Bank krajowy całym swoim majątkiem, a dopiero, o ileby fundusze wyżej wymienione nie pokrywały zobowiązań wynikłych z wydania obligacyj komunalnych, wchodzi w zastosowanie gwarancja kraju.

2.

W §. 7. po alinei 3. ma być wstawionem jako alinea 4. następujące postanowienie:

Prezes Rady nadzorczej lub wskazany prezeń członek Rady nadzorczej (§. 69. stat.) ma prawo co do wszelkich pożyczek hipotecznych, chociażby takowe nie podlegały zatwierdzeniu Rady nadzorczej, zawiesić uchwałę Dyrekcji i odesłać sprawę pod rozstrzygnięcie Rady nadzorczej.

Dotychczasowa alinea 4. tego paragrafu pozostaje jako alinea 5. w niezmienionem brzmieniu.

3.

W §. 25. wstawioną ma być następująca alinea 2:

W celu zapewnienia prawidłowej wypłaty kuponów i listów zastawnych, w każdym półroczu przypadających, Bank krajowy tworzyć będzie specjalną rezerwę:

1. z wpisowego, które każdy zaciągający pożyczkę hipoteczną z Banku krajowego w wysokości $\frac{1}{4}\%$ imiennej wartości pożyczki przy jej odebraniu uiścić będzie obowiązany;

2. z zysków, jakie Bank osiągać będzie przez wykup z wolnej ręki listów zastawnych do wycofania przeznaczonych;

3. z części nadwyżki dochodów Banku krajowego w §. 62. stat. na fundusz rezerwowy pożyczek hipotecznych przeznaczonej, pod warunkami tamże wymienionymi.

Rezerwa ta kontrolowaną będzie oddzielnie i oddzielnie wykazywaną w bilansach Banku.

4.

Rozdział III. „Pożyczki komunalne“ obejmujący §§. 36 i 37. zostaje w dotychczasowem brzmieniu uchylony i ma opiewać następująco:

III. Pożyczki komunalne.

A. Udzielanie pożyczek.

§. 36. Bank udzielać będzie pożyczki w obligacjach komunalnych gminom i powiatom:

a) na spłatę lub ułatwienie spłaty wysoko oprocentowanych długów powiatów, gmin i członków gminy;

b) na inwestycje i przedsiębiorstwa produkcyjne, oraz na zakładanie lub zasilanie powiatowych zakładów pożyczkowych;

c) na cele użyteczności publicznej, nie wchodzące w zakres bieżącej gospodarki gminnej.

Przyznanie pożyczki w obligacjach komunalnych nastąpić może tylko za uchwałą Rady nadzorczej Banku krajowego, powziętą na wniosek Dyrekcji, a zatwierdzoną przez Wydział krajowy.

Udzielanie pożyczki komunalnej gminom wiejskim, miasteczkom i miastom, nie posiadającym osobnych statutów, poprzedzać ma uchwała Rady powiatowej, uznająca istotną użyteczność i potrzebę pożyczki na jeden z celów powyżej wymienionych.

B. Stosunek dłużnika do zakładu.

§. 36. A. Dłużnik ma w skrypcie dłużnym poddać się wyraźnie statutom działu komunalnego Banku krajowego jako obowiązującej go normie.

W myśl powyższego warunku wchodzi w zastosowanie postanowienia zawarte w tym rozdziale, a obowiązujące dłużnika.

Dłużnik obowiązany jest oznaczone w skrypcie dłużnym raty (obejmujące spłatę prowizji i kapitału) spłacać w ustanowionych półrocznych terminach z góry, tudzież uiszczać równocześnie dodatek na koszt zarządu w wysokości przepisanej dla pożyczek komunalnych. Przepisy dla udzielania pożyczek komunalnych wyda Wydział krajowy na przedstawienie Dyrekcji i po wysłuchaniu Rady nadzorczej.

§. 36. B. Dłużnik może spłacić kapitał pożyczony także przed upływem ustanowionego terminu w całości lub w części, jeżeli kwota kapitału, której spłatę ofiaruje, wynosi jedną lub więcej całych umówionych rat kapitałowych i jeżeli dłużnik rzeczoną kwotę sześć miesięcy pierwszej wypowie, albo uiści od niej umówioną prowizję za czas do upływu tego terminu nie dostający. Wszelkie spłaty kapitału po nad plan umorzenia mogą być uskuteczniiane jedynie w jednym z terminów, dla spłaty rat ustanowionych.

§. 36. C. Spłaty rat na kapitał jakoteż wszelkie spłaty po nad plan dopełniane być mogą albo gotowizną w walucie austriackiej, albo w obligacjach komunalnych, o ile kwota z tego tytułu spłacać się mająca przez sto jest podzielna. Inne spłaty tylko gotowizną w walucie austriackiej dopełniane będą.

§. 36. *D.* Przepisy §§. 14. i 19. statutu mają zastosowanie także do pożyczek komunalnych.

§. 36. *E.* Jeżeli dłużnik nie uiszczy w oznaczonym terminie raty w skrypcie dłużnym ustanowionej, będzie Bank krajowy uprawnionym ścigać w drodze egzekucyjnej całą należność swoją bez poprzedniego wypowiedzenia.

§. 36. *F.* Wszelkie opłaty stemplowe lub w innej formie pobierane, jakieby należały się Skarbowi publicznemu od pożyczki lub połączonej z nią czynności, winien dłużnik ponosić.

C. Obligacje komunalne.

§. 37. Na podstawie pożyczek komunalnych, udzielonych powiatom lub gminom, do wysokości tych pożyczek wydawać może Bank krajowy obligacje komunalne.

§. 37. *A.* Ogólna suma wydanych obligacji komunalnych w żadnym razie przekraczać nie może ogólnej sumy równoczesnych wierzytelności Banku krajowego w kapitale, z tytułu pożyczek udzielonych powiatom i gminom. Do tej sumy wierzytelności nie mogą być wliczane wierzytelności w kapitale, powstałe z zalegania rat amortyzacyjnych.

W razie spłaty pożyczek komunalnych w gotówce przed upływem ustanowionego terminu, winien Bank wycofać z obiegu odpowiadającą spleconemu kapitałowi ilość obligacji komunalnych.

§. 37. *B.* Wszelkie spłaty pożyczonych kapitałów uiszczane czy to w przepisanych półrocznych ratach, czy też w skutek częściowej spłaty po nad plan umorzenia, czy wreszcie w skutek wypowiedzenia całej pożyczki, mają wpływać do funduszu umorzenia, który przeznaczony jest wyłącznie na umorzenie obligacji komunalnych, wylosowanych podług wartości nominalnej.

§. 37. *C.* Za opłatę procentów i spłatę kapitału obligacji komunalnych ręczy Bank krajowy przedewszystkiem pożyczkami powiatowemi i gminnemi, dalej specjalnym funduszem rezerwowym i aktywami swojemi, a w dalszym rzędzie wchodzi w zastosowanie gwarancja kraju w myśl §. 3. *B.* niniejszego statutu.

§. 37. *D.* Każda obligacja komunalna ma zawierać:

a) oznaczenie kapitału na który opiewa;

b) stopę procentową i terminy opłaty procentów;

c) walutę, w której kapitał i procenta będą płacone;

d) termin umorzenia kapitału;

e) przyrzeczenie opłaty procentów i kapitału ze strony Banku krajowego;

f) podpis i pieczęć Dyrekcyi;

g) potwierdzenie Rady nadzorczej i ustanowionego komisarza, że obligacją wydano na podstawie udzielonej przez Bank odpowiadającej statutowi pożyczki komunalnej i że do obligacji tej ma zastosowanie gwarancja kraju (§. 3. *B.*); wreszcie

h) na odwrotnej stronie paragrafy statutu i przepisów, odnoszące się do obligacji komunalnych.

§. 37. *E.* Stopa procentowa obligacji komunalnych zawsze ma być równą stopie procentowej pożyczek, na których podstawie obligacje zostały wydane.

§. 37. *F.* Obligacje komunalne opiewają na okaziciela i mają przydane: arkusz z półrocznymi kuponami procentowymi i talonem na dalsze kupony.

§. 37. *G.* Obligacje komunalne będą opiewały na 100 zł. lub wyższe przez 100 podzielne kwoty.

§. 37. *H.* Czas obiegu obligacji komunalnych może być oznaczonym z góry, lub też zależnym od wylosowania.

§. 37. *J.* Jeżeli obligacja komunalna ściągniętą zostaje z obiegu, należące doń a nie zapadłe jeszcze kupony muszą być zwrócone.

W braku tych kuponów potrąconą będzie w gotówce ich wartość nominalna, jeżeli amortyzacja w drodze prawnej nie została przeprowadzoną.

§. 37. *K.* Zapadłe kupony od obligacji komunalnych, kwity procentowe i wylosowane obligacje komunalne będą wypłacane w kasach Banku krajowego i w innych miejscach, które Dyrekcyja z uwzględnieniem dogodności interesowanych oznaczy i poda do publicznej wiadomości. — Procenta zapadłe a nie pobrane w przeciągu lat trzech, równie jak wylosowane obligacje komunalne niezrealizowane w przeciągu lat 30 od dnia zapadłości, są przedawnione.

§. 37. *L.* Bank uważa posiadacza obligacji komunalnej i posiadacza kuponu za właścicieli tychże.

Przepisy o winkulacji i dewinkulacji listów zastawnych (§§. 33 i 34 stat.) mają zastosowanie także do obligacji komunalnych.

§. 37. *M.* Specyjalna rezerwa dla obligacji komunalnych II. i następnych emisji powstaje:

a) z wpisowego, które każdy zaciągający pożyczkę w Banku kraj. w obligacjach komunalnych w wysokości $\frac{1}{4}\%$ od imiennej wartości pożyczki przy jej odebraniu uiścić będzie obowiązany;

b) z zysków, jakie Bank osiągać będzie przez wykup z wolnej ręki obligacji komunalnych do wycofania przeznaczonych;

c) z części nadwyżki dochodów Banku krajowego w §. 62. stat. na fundusz rezerwowy pożyczek komunalnych przeznaczonej.

Rezerwa ta kontrolowaną będzie oddzielnie i oddzielnie wykazaną w bilansach Banku.

5.

§. 62. zostaje w dotychczasowym brzmieniu uchylony i ma opiewać:

Nadwyżka dochodów Banku krajowego, obliczona w myśl postanowień prawa handlowego, obracaną będzie:

a) w 40% na pomnożenie zakładowego majątku Banku, dopóki ten majątek nie dojdzie do dwóch milionów dwakroć set tysięcy zł. w. a.;

b) w 30% na utworzenie specyjalnych rezerw dla listów zastawnych i obligacji komunalnych Banku krajowego, a w szczególności 20% służyć ma na utworzenie specyjalnej rezerwy dla listów zastawnych (§. 25. stat.), zaś 10% na utworzenie specyjalnej rezerwy dla obligacji komunalnych II. i następnych emisji (§. 37. *M.*);

c) w 30% na utworzenie funduszu rezerwowego w celu pokrycia możebnych strat.

Fundusz rezerwowy wymieniony pod c) służy w równej mierze dla wszystkich oddziałów bankowych.

Uzbierana dotąd rezerwa specyjalna dla obligacji komunalnych I. emisji w wysokości 30% nadwyżki dochodów Banku krajowego ma

być oddzielnie kontrolowaną i oddzielnie w bilansach wykazywaną tak długo, dopóki wszystkie obligacje komunalne I. emisji nie zostaną z obiegu wycofane. Po zupełnym wycofaniu z obiegu obligacji komunalnych I. emisji całe saldo tego specyjalnego funduszu przechodzi do specyjalnej rezerwy dla obligacji komunalnych II. i następnych emisji.

6.

§. 65. al. 2. zostaje w dotychczasowym brzmieniu uchylony i ma opiewać:

W razie, gdyby jedna z posad Dyrektorów była nieobsadzoną lub w razie przeszkody w urzędowaniu dyrektora, Wydział krajowy zarządza zastępstwo z łona Rady nadzorczej.

7.

W §. 69. ma być wstawionem jako al. 2. następujące postanowienie:

Prezes lub wskazany przezeń zastępca ma prawo wglądać we wszystkie czynności bankowe i brać udział w posiedzeniach Dyrekeyi, która o terminie tychże wcześniej Prezesa Rady nadzorczej zawiadomić winna.

8.

§. 73. pozostaje nadal w dotychczasowym brzmieniu z następującą zmianą:

13. zatwierdzanie wniosków Dyrekeyi w sprawie pożyczek komunalnych w myśl §. 36. (ustęp przedostatni) statutu.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Weigel i zapowiada wniosek przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Gorayski i p. Weigel powtórnie. Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca. Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje punkt 1. projektu. Przemawia p. Antoniewicz pod względem formalnym. P. St. hr. Badeni przemawia również w kwestyi formalnej.

Izba w głosowaniu uchwała punkt 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta punkt 2. projektu.

Izba w głosowaniu uchwała punkt 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta punkt 3. projektu.

Izba uchwała punkt 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta punkt 4. Rozdz. III. ustęp A. Przemawia p. Weigel i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Postanowienia §. 36. statutu Banku krajowego utrzymuje się w swej mocy a nad propozycją zmiany co do pożyczek 100.000 zł. w. a. przenoszących, przechodzi się do porządku dziennego“.

Przemawia poseł Madeyski i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

„W §fie 36. w dziale A, ma być zamieszczone nowe postanowienie jako ustęp końcowy, treści następującej:

„O każdej pożyczce komunalnej kwotę stu tysięcy (100.000) złotych przenoszącej, tudzież o każdej pożyczce komunalnej udzielonej gminie lub powiatowi przedtem już jakąś zaliczką lub pożyczką obciążonym, Wydział krajowy składać będzie Sejmowi szczegółowe sprawozdanie na najbliższej sesji sejmowej“.

Przemawia p. ks. Siezyński i przystępuje do wniosku p. Weigla.

Przemawia sprawozdawca i zgadza się na poprawkę p. Madeyskiego.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Weigla.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek posła Weigla i uchwała punkt 4. ustęp A. zgodnie z wnioskiem komisji i z dodatkiem p. Madeyskiego.

Sprawozdawca czyta ustęp B. projektu. Przemawia p. Madeyski i wnosi do §. 36 punktu E. następujący dodatek dostatecznie poparty:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Do ustępu E. dodać należy następujące zdanie jako końcowe:

„Nie może jednak z tego powodu rozpocząć kroków egzekucyjnych wcześniej, aniżeli w 14 dni po bezskutecznem zagrożeniu egzekucją“.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisji powyższy dodatek.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp B. zgodnie z wnioskiem komisji i z dodatkiem posła Madeyskiego.

Sprawozdawca czyta ustęp C. projektu.

Przemawia p. Madeyski i wnosi do §. 37. B. następującą poprawkę stylistyczną, mianowicie: iżby w 3cim wierszu w miejsce wyrazu „wypowiedzenia“ użyć wyrazu „ściągnięcia“. Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje powyższą poprawkę.

Izba w głosowaniu uchwała najpierw trzy ustępy działu C., do których nie zgłoszono żadnych poprawek, następnie uchwała Izba ustęp B. zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Madeyskiego. Wreszcie uchwała Izba resztę ustępów działu C. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 5. projektu.

Izba uchwała ustęp 5. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 6. projektu.

Izba uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 7. projektu.

Izba uchwała ustęp 7. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 8. projektu.

Izba uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Na wniosek sprawozdawcy uchwała Izba te ustępy projektu statutu w trzecim czytaniu, co do których nie zgłoszono poprawek.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następnie odczytuje sprawozdawca ustępy projektu statutu, które skutkiem uchwalonych poprawek uległy zmianie, a mianowicie: ustęp III. A., następnie z ustępu B., §. 36 E., w końcu z ustępu C. §. 37 B. w brzmieniu następującem:

III. Pożyczki komunalne.

A. Udzielanie pożyczek.

§. 36. Bank udzielać będzie pożyczki w obligacjach komunalnych gminom i powiatom:

a) na spłatę lub ułatwienie spłaty wysoko oprocentowanych długów powiatów, gmin i członków gminy;

b) na inwestycje i przedsiębiorstwa produkcyjne, oraz na zakładanie lub zasilanie powiatowych zakładów pożyczkowych;

c) na cele użyteczności publicznej, nie wchodzące w zakres bieżącej gospodarki gminnej.

Przyznanie pożyczki w obligacjach komunalnych nastąpić może tylko za uchwałą Rady nadzorczej Banku krajowego, powziętą na wniosek Dyrekcyi, a zatwierdzoną przez Wydział krajowy.

Udzielanie pożyczki komunalnej gminom wiejskim, miasteczkom i miastom nie posiadającym osobnych statutów, poprzedzać ma uchwała Rady powiatowej, uznająca istotną użyteczność i potrzebę pożyczki na jeden z celów powyżej wymienionych.

O każdej pożyczce komunalnej kwotę stu tysięcy (100.000) złotych w. a. przenoszącej, tudzież o każdej pożyczce komunalnej udzielonej gminie lub powiatowi przedtem już jakąś zaliczką lub pożyczką obciążonym, Wydział krajowy składać będzie Sejmowi szczegółowe sprawozdanie na najbliższej sesji sejmowej.

§. 36. E. Jeżeli dłużnik nie uiści w oznaczonym terminie raty w skrypcie dłużnym ustanowionej, będzie Bank krajowy uprawnionym ściągnąć w drodze egzekucyjnej całą należność swoją bez poprzedniego wypowiedzenia. Nie może jednak z tego powodu rozpocząć kroków egzekucyjnych wcześniej, aniżeli w 14 dni po bezskutecznem zagrożeniu egzekucją.

§. 37. B. Wszelkie spłaty pożyczonych kapitałów niszczone czy to w przepisanych półrocznych ratach, czy też w skutek częściowej spłaty po nad plan umorzenia, czy wreszcie w skutek ściągnięcia całej pożyczki, mają wpływać do funduszu umorzenia, który przeznaczony jest wyłącznie na umorzenie obligacyj komunalnych, wylosowanych podług wartości nominalnej.

Izba przyjmuje te ustępy w trzecim czytaniu i uchwała cały projekt statutu w trzecim czytaniu.

Przemawia p. Antoniewicz pod względem formalnym.

P. St. hr. Badeni przemawia również pod względem formalnym.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego o zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca p. Adam Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, przedstawia następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzeniach w roku bieżącym wprowadzonych w życie w celu zapobieżenia nieszczęśliwym wypadkom w Kulparkowie.

2. Sejm wstawia do budżetu zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie na rok 1889:

a) w Rub. II. poz. 12. na utrzymanie zwiększonej liczby Sióstr Miłosierdzia zamiast dotychczas uchwalanej kwoty 2.320 zł. kwotę 4.930 zł.

b) w Rub. II. poz. 15. dla służby oddziałowej kwotę 19.394 zł. zamiast dotychczas uchwalanej kwoty 14.960 zł.

c) w Rub. III. poz. 22. na emeryturę dla Dra Dobińskiego kwotę 566 zł. 66 ct.

d) w Rub. XI. poz. 16. na rekonstrukcję sal jadalnych kwotę 2.118 zł.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu utworzenie komisji ochrony obłąkanych i wydanie dla niej instrukcyi.

4. Tem samem załatwia się wniosek posła Popiela przydzielony uchwałą sejmową z d. 20. Stycznia b. r. komisji administracyjnej tej treści: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by jak najrychlej wszedł w rokowania ze zgromadzeniami zakonnemi opiece obłąkanych poświęcającymi się — nie wykluczając Sióstr Miłosierdzia — zawarł umowę z jednym z nich według swego wyboru i oddał im nadzór nad obłąkanymi i służbę w oddziale męzkim zakładu Kulparkowskiego. Do wykonania niniejszej uchwały Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na rok 1888. kredyt do wysokości 4.000 zł.“

W rozprawie ogólnej przemawia p. Hausner i stawia następujący wniosek w miejsce punktu 2go wniosku komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wstawił dodatkowo do projektu budżetu zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie na r. 1889 :

a) w Rub. II. poz. 12. na utrzymanie zwiększonej liczby Sióstr Miłosierdzia ;

b) w Rub. II. poz. 15 dla służby oddziałowej ;

c) w Rub. III. poz. 22. na emeryturę dla Dra Dobińskiego ;

d) w Rub. XI. poz. 16. na rekonstrukcję czterech sal jadalnych, — kwoty potrzebne do przeprowadzenia zarządzeń wywymienionych.

Izba popiera dostatecznie powyższy wniosek.

Przemawia p. Chrzanowski i przystępuje do wniosku p. Hausnera.

Przemawia poseł Wł. Wolański. Przemawia członek Wydziału kraj. p. Hoszard.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji. Izba uchwała ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 2. wniosku komisji. Przemawia p. Hausner i p. Chrzanowski.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. Hausnera.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. Hausnera w miejsce ustępu 2-go wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 3. i 4. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy 3. 4. zgodnie z wnioskiem komisji i na wniosek sprawozdawcy uchwała cały wniosek w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca podnosi, iż w związku z powyższym przedmiotem, jest petycja Dr. Alfreda Laśkiewicza do L. s. 1572 o policzenie lat służby rządowej i wymierzenie emerytury i stawia wniosek odesłania tej petycji do Wydziału krajowego do odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie konwersji pożyczek 5% zaciągniętych w galicyjskiej Kasie oszczędności na budowę Kulparkowską i budowę pralni przy szpitalu lwowskim.

Sprawozdawca p. Goldman uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Upoważnia się Wydział krajowy do ofiarowania gal. Kasie oszczędności bezpieczeństwa tabularnego, celem zahipotekowania pożyczek zaciągniętych na budowę kulparkowską i budowę pralni przy szpitalu powszechnym na odnośnych majątnościach, ewentualnie do przeprowadzenia konwersji obu tych pożyczek jako hipotecznych w innej instytucji finansowej, gdyby to było korzystniejszym dla funduszu krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z czynności Dep. II. Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1886 do 30. Czerwca 1887.

Sprawozdawca poseł Gross uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sprawozdanie komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o czynnościach Departamentu II-go Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1886. do 30. Czerwca 1887. przyjmuje Sejm do wiadomości.

Przemawia p. Skarszewski.

Przemawia p. Romanowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót i uwiadamia Izbę o otrzymaniu zawiadomienia c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 14. Września b. r. l. 10143 komunikującego Najwyższy patent z d. 11. Września b. r. o zwolnieniu Sejmu krajowego na nową sesję.

P. Golejewski wnosi odesłanie wszystkich niezalutwionych w Sejmie petycyj do Wydziału krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sekretarz p. St. Badeni czyta protokół 31. posiedzenia.

Izba przyjmuje protokół powyższy bez rozprawy.

Marszałek konstatając podnosi, iż uważa protokół z 30. posiedzenia za przyjęty, gdyż do

tej chwili nie wniesiono żadnych zarzutów, następnie zamyka 5. sesję V. peryodu Sejmu galicyjskiego i oznajmia Izbie, iż pierwsze posiedzenie 6. sesyi V. peryodu odbędzie się dnia 15. Września b. r. o godzinie 12. w południe z porządkiem dziennym odczytanym przez sekretarza St. hr. Badeniego.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. z południa.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

